História a význam paleontologických konferencií v Československu a v Českej republike a Slovenskej republike

History and importance of paleontological conferences in Czechoslovakia and in the Czech Republic and Slovak Republic

Klement Fordinál[1], Rostislav Brzobohatý[2] a Jozef Michalík[3]

[1] Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Mlynská dolina 1, 817 04 Bratislava, Slovenská republika; klement.fordinal@geology.sk
[2] Ústav geologických věd, Přírodovědecká fakulta Masarykovy Univerzity, Kotlářská 267/2, 611 37 Brno, Česká republika
[3] Ústav vied o Zemi Slovenskej akadémie vied, Dúbravská cesta 9, 840 05 Bratislava, Slovenská republika

© Autori 2018. Vydal ŠGÚDŠ. Licencia Creative Commons BY 4.0. (http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Abstrakt. Celoštátne paleontologické konferencie sa v bývalom Československu a následne v Českej republike a Slovenskej republike uskutočnili v dvoch časových obdobiach (cykloch). Prvý cyklus zahŕňal roky 1961 až 1977. V rámci neho sa v ročných až trojročných odstupoch zorganizovalo 8 konferencií. Druhý cyklus sa začal v roku 2000 po rozdelení Československa na dva samostatné štáty a pokračuje každoročne až dodnes. Medzi uvedenými cyklami sa organizovali špeciálne zamerané semináre (napr. mikropaleontológov v Hodoníne), jedno medzinárodné podujatie mikropaleontológov a konferencie (semináre) pri príležitosti životných jubileí významných paleontológov (prof. Vladimíra Pokorného, prof. Zdeňka V. Špinara a prof. Rudolfa Musila). Od tretej paleontologickej konferencie druhého cyklu (Bratislava, 2002) sa akcie rozšírili aj o spoluúčasť Poľskej republiky, ktorej paleontológovia usporiadali v poslednom čase tri odborné podujatia (2008, 2013 a 2016).

Kľúčové slová: paleontológia, paleontologické konferencie, história, Československo

Abstract. The nationwide paleontological conferences in the former Czechoslovakia and later in the Czech Republic and Slovak Republic took place in two time periods (cycles). The first cycle included the period since 1961 until 1977. In this cycle eight conferences were held in intervals of one to three years. The second cycle has started in the year 2000 after separation of Czechoslovakia into two states and continues up to this day annually. Between these mentioned cycles there were organised specially focused seminars (e.g. seminar of micropaleontologists in Hodonín), one international meeting of micropaleontologists and conferences at occasion of jubilees of important palaeontologists (prof. Vladimír Pokorný, prof. Zdeněk V. Špinar and prof. Rudolf Musil). Since the third paleontological conference of the second cycle (Bratislava, 2002) the conferences have been held with participation of Polish Republic, whose palaeontologists have organised three scientific conferences in the last years (2008, 2013 and 2016).

Key words: Paleontology, paleontological conference, history, Czechoslovakia

ÚVOD

Paleontológia sa zaoberá štúdiom vývoja života na Zemi, jeho príčinami a trendmi, objasňuje pôvod, históriu a distribúciu jednotlivých živých organizmov na Zemi, ich vzťah k životnému prostrediu a príčiny ich kríz a vymierania. Študuje možné prírodné riziká pre ich existenciu vrátane nášho vlastného druhu *Homo sapiens*.

Paleontologické poznatky sa premietajú do väčšiny geologických a sčasti aj biologických odborov. Je na nich napríklad založená stratigrafická geológia, ktorá je kľúčom k poznávaniu časového aspektu geologického záznamu a má veľmi dôležitú úlohu pri objasňovaní geologickej a tektonickej stavby území tvorených sedimentárnymi horninami.

Pred vznikom Československej republiky v roku 1918 sa paleontologické výskumy jeho územia realizovali v rámci Rakúsko-Uhorska. Do dejín svetovej paleontológie sa zapísalo veľa významných paleontológov toho obdobia. Územie Českej republiky preslávil hlavne Joachim Barrande so svojimi publikáciami o paleozoických fosíliách z oblasti stredných Čiech, ako aj Kaspar Maria Sternberg zaoberajúci sa paleobotanickým výskumom a mnoho ďalších. Z územia Slovenska pochádzal významný geológ a paleontológ Dionýz Štúr. Popri geologických výskumoch realizovaných na území takmer celej rakúsko-uhorskej monarchie si nielen všímal fosílne zvyšky organizmov, ale ich aj zbieral, študoval a využíval pri stratigrafickom zaraďovaní vrstvových sledov hornín. Z jeho vyše 500 doteraz známych publikácií je 156 prác s fyto- a 62 so zoopaleontologickou tematikou (Sitár, 1994).

Po vzniku Československej republiky v roku 1918 prebiehal paleontologický výskum hlavne na území Českej republiky – v múzeách, na vysokých školách [Karlova univerzita (J. Perner), Nemecká univerzita v Prahe (A. Liebus)] a v Štátnom geologickom ústave Republiky československej v Prahe. Tieto aktivity vo všeobecnosti zanikli po uzatvorení českých vysokých škôl v r. 1939 a počas nacistickej okupácie Čiech a Moravy.

Na území Slovenska nebola do roku 1940 žiadna vedecká inštitúcia zaoberajúca sa systematickým geologickým výskumom. Paleontologický výskum na Slovensku v tomto období realizovali len jednotlivci: D. Andrusov a niekoľkí slovenskí odborníci (J. V. Starohorský, K. Silnický), ale najmä českí (B. Bouček, F. Němejc, J. Petrbok, F. Prantl, A. Stehlík, O. Štěpánek, J. Šuf, S. Trapl, F. Ulrich, J. Vachtl, V. Zázvorka,), poľskí (F. Bieda, T. Smigielska, Z.

Sujkowski,) a maďarskí (R. Hojnos, G. Rakusz, L. Soós) paleontológovia.

Veľký rozmach v paleontologickom a biostratigrafickom výskume nastal na Slovensku až po založení Štátneho geologického ústavu v roku 1940, hlavne po roku 1950 s nástupom mladých absolventov (E. Brestenská, V. Kantorová, R. Lehotayová, M. Rakús, J. Salaj, O., Samuel, M. Vaňová a i.) a riešením celoštátneho projektu, ktorého cieľom bolo zostaviť geologické mapy v mierke 1 : 200 000 z celého územia vtedajšieho Československa. Paleontologický výskum prebiehal následne aj v ďalších organizáciách na Slovensku, ktoré vznikli po roku 1940 (Geologicko-paleontologický ústav Prírodovedeckej fakulty UK, 1941; Laboratórium pre paleontológiu a stratigrafiu SAV, 1953).

Po druhej svetovej vojne priniesol rozsiahly paleontologický výskum realizovaný na území Československa paleontológmi z rôznych vedeckých inštitúcii veľké množstvo nových poznatkov, o ktorých bolo potrebné informovať širšiu odbornú verejnosť. Súčasne sa objavila potreba vzájomne konzultovať teoretické, metodické a faktické problémy v rámci paleontologickej obce. Tieto zámery sa dali uskutočniť formou pracovných seminárov či vedeckých konferencií ako najrýchlejšieho prostriedku na dosiahnutie oboch cieľov. Úloha paleontológie v geologickom výskume bola zdôraznená aj jej postavením v organizačnej štruktúre vtedajšieho Ústredného ústavu geologického v Prahe, v ktorom už v roku 1945 predstavovala samostatný referát v skupine *systematické výzkumy a mapování* (Svoboda, 1969; Kukal, 2001). Obdobná situácia bola v roku 1945 aj v Štátnom geologickom ústave v Bratislave, kde súčasťou *oddelenia pomocných referátov* bol aj paleontologicko-stratigrafický referát (Katyk, 1946; Fordinál et al., 2010).

Celoštátne paleontologické konferencie sa v Československu začali organizovať začiatkom 60. rokov minulého storočia. Prvá konferencia sa konala v roku 1961 v Smoleniciach (tab. 1).

Cieľom tohto článku je v krátkosti zhrnúť históriu paleontologických konferencií v Československu a neskôr v Českej republike a Slovenskej republike a súčasne vyjadriť hold mnohým paleontológom, ktorí svojím výskumom posunuli úroveň poznania dopredu a tým významne prispeli k objasneniu geologickej histórie obidvoch krajín.

PREHĽAD PALEONTOLOGICKÝCH KONFERENCIÍ

Prvá paleontologická konferencia sa na území Československej republiky konala 27. a 28. apríla 1961 v Smoleniciach. Zúčastnilo sa na nej okolo 60 paleontológov z rôznych vedeckých pracovísk z celej republiky. Prvý deň konferencie bol venovaný všeobecným evolučným a taxonomickým otázkam. Prednášajúci sa vo svojich príspevkoch zaoberali ponímaním druhu a jeho dôsledkami pri metodike paleontologickej práce (B. Bouček, R. Jiříček), vplyvom prostredia na zloženie pevných častí organizmov (J. Kukalová), výsledkami biochémie a biofyziky a ich významom pri riešení všeobecných problémov v paleontológii (V. Houša), perspektívami palynologického výskumu (B. Pacltová), vzťahom amonitov k fáciám liasových sedimentov Veľkej Fatry (M. Rakús) atď. Druhý deň pokračovali pracovné rokovania po sekciách (zoopaleontologickej a fytopaleontologickej). V prednáškach sa jednotliví autori zaoberali fylogenézou kriedových planktonických dierkavcov (J. Salaj), preparáciou a metodikou určovania numulitov (M. Vaňová), novými metódami výskumu fosílnych rozsievok (Z. Řeháková) atď. (Houša, 1961; Pokorný, 1961).

Druhá paleontologická konferencia – neboli získané žiadne informácie.

Tab. 1. Paleontologické konferencie prvého cyklu (1961 – 1977).
Tab. 1. Paleontological conferences of the first cycle (1961 – 1977).

Názov	Dátum	Mesto	Krajina	Zborník
1. celostátní paleontologická konference	27. – 28. 4. 1961	Smolenice	Slovenská republika	nebol vydaný – iba krátke zhodotenia v článku Houšu (1961) a Pokorného (1961)
2. celostátní paleontologická konference	?	Praha	Česká republika	neboli získané žiadne informácie
3. celostátní paleontologická konference	25. – 27. 4. 1963	Mikulov	Česká republika	nebol vydaný – iba krátke zhodnotenia v článku Houšu (1963)
4. celostátní paleontologická konference	29. – 30. 3. 1965	Liblice	Česká republika	nebol vydaný – iba krátke zhodotenia v článku Holého (1966)
5. celostátní paleontologická konference	?1966	Praha	Česká republika	pravdepodobne bol súčasťou zjazdu ČSMG
6. celostátní paleontologická konference	22. – 25. 9. 1970	Hradec nad Moravicí	Česká republika	nebol vydaný – v článku Purkyňovej (1971) sú okrem zhodnotenia konferencie pripojené aj krátke abstrakty niektorých prednášok
7. celostátní paleontologická konference	10. – 12. 5. 1972	Hotel na Babe	Slovenská republika	nebol vydaný – iba krátke zhodotenia v článku Pacltovej (1973) terénna exkurzia po vybraných paleontologických lokalitách
8. celostátní paleontologická konference	24. – 25. 5. 1977	Sokolov	Česká republika	Holý, F. (ed.), 1977: Sborník 8. celostátní paleontologické konference v Sokolově 24. – 25. května 1977, Praha, Čekoslovenská společnost pro mineralogii a geologii, 34 s.

Tretia paleontologická konferencia sa konala 25. až 27. apríla 1963 v Mikulove (obr. 1). Usporiadala ju odborná skupina paleontológie Československej spoločnosti pre mineralógiu a geológiu. Ústrednou témou konferencie boli perspektívy a úlohy paleontológie v sedemročnom pláne rozvoja národného hospodárstva. Táto téma upriamila pozornosť účastníkov na vtedajší stav československej paleontológie, jej postavenie v rámci geologických vied a jej vzťah k biologickým vedám. Uvedené témy boli predmetom prednášok dopoludňajšieho bloku prvého dňa konferencie (V. Pokorný, V. Havlíček). V popoludňajšom bloku prvého dňa boli prednášky zaoberajúce sa minulosťou, súčasným stavom, ako aj perspektívami paleontológie stavovcov v Československu (Z. Špinar), chronostratigrafiou a stratotypmi (I. Cicha, J. Seneš), problémami paleontologickej systematiky (V. Kalabis) atď. Na druhý deň sa pokračovalo v rokovaniach po jednotlivých sekciách, a to zoo- a fytopaleontologickej. V poobedňajšej časti druhého dňa konferencie bola usporiadaná pešia exkurzia (obr. 2) po opustených lomoch na Turolde pri Mikulove, kde boli prezentované klentnické vrstvy, ernstbrunské vápence (titón) a klementské vrstvy (turón). Program druhého dňa bol zavŕšený návštevou mikulovského múzea a prehliadkou skamenenín Pavlovských vrchov. Tretí deň konferencie bol venovaný prerokovaniu a schváleniu rezolúcie a organizačným záležitostiam paleontologickej odbornej skupiny (Houša, 1963).

Štvrtá paleontologická konferencia sa uskutočnila v Libliciach 29. – 30. marca 1965. Jej základnou témou boli *Biologické aspekty v paleontológii*. Na konferencii bol prezentovaný vtedajší stav spolupráce na projekte *Vývoj ústrojenců v historii Země* (P. Čepek), *Význačné zkameněliny ČSSR* a *Metody paleontologického výzkumu* (B. Pacltová). Účastníci konferencie prehodnotili aj stav príprav zasadnutia Medzinárodnej paleontologickej únie (IPU) pri 23. medzinárodnom geologickom kongrese v Prahe. Prínosom a novinkou tejto konferencie bola aktívna účasť zástupcov českých a slovenských biológov (Holý, 1966).

Piata paleontologická konferencia bola podľa spomienok niektorých pamätníkov (Z. Kvaček) súčasťou Zjazdu ČSMG v Prahe v roku 1966. Na uvedenom podujatí sa zúčastnili aj nemeckí paleontológovia (napr. Harald Walter z Drážďan a Dieter Mai z Berlína). Presnejšie informácie sme nezískali.

Šiesta paleontologická konferencia sa konala 22. až 25. septembra 1970 v zámku Hradec nad Moravicí. Zúčastnilo sa na nej viac ako 40 paleontológov z Československa. Iniciátorom konferencie, ktorej hlavným cieľom bolo zoznámiť účastníkov s novými výsledkami a problémami paleontologického a biostratigrafického výskumu na Morave, hlavne v Sliezsku, bolo Sliezske múzeum v Opave. Súčasťou konferencie boli aj dve jednodňové exkurzie po zaujímavých paleontologických (Mokré Lazce, Štramberk, Čelechovice) a geologických (Budišovice, Uhlířsky vrch pri Bruntáli) lokalitách Moravy (Purkyňová, 1971).

Siedma paleontologická konferencia sa uskutočnila 10. – 12. mája 1972 v hoteli Na Babe v Malých Karpatoch. Bola realizovaná formou dvojdňovej exkurzie po východnom a západnom úpätí Malých Karpát. Na západnom okraji účastníci navštívili lokality Devínska Nová Ves-Sandberg, Devínska Nová Ves-tehelňa, Devín-hradná skala, Rohožník-lom a Rohožník-Vajarská. Na východnom okraji Malých Karpát boli prezentované lokality Dechtice, Malé Trnie a Pezinok-tehelňa (Pacltová, 1973).

Ôsma paleontologická konferencia sa uskutočnila 24. – 25. mája 1977 v Sokolove. Usporiadala ju Československá spoločnosť pre mineralógiu a geológiu v spolupráci s organizáciou Hnědouhelné doly a briketárny Sokolov. Na konferencii bol prezentovaný vtedajší stav poznania litostratigrafie a tektoniky Chebskej panvy (J. Václ), ako aj výsledky paleobotanického výskumu západočeských paniev (Č. Bůžek, Z. Kvaček, F. Holý, M. Konzálová). Okrem paleobotaniky sa prednesené prednášky zaoberali stavom výskumu stavovcov (O. Fejfar), mäkkýšov (P. Čtyroký) a hmyzu (P. Říha) z uvedených oblastí. Bola prezentovaná aj štúdia zaoberajúca sa paleoekológiou rýb čeľade Myctophidae (R. Brzobohatý). Na konferencii boli prednesené aj výsledky štúdia stabilných izotopov kyslíka, uhlíka a síry cyprisového súvrstvia z Chebskej panvy. Súčasťou konferencie boli aj terénne exkurzie, na ktorých sa študo-

Obr. 1. Fotografia zo zasadania 3. celoštátnej paleontologickej konferencie v Mikulove v roku 1963, zľava V. Zázvorka, sprava D. Andrusov (archív Z. Kvaček).
Fig. 1. Photo of the meeting of the 3rd National Paleontological Conference in Mikulov in 1963, the left V. Zázvorka, on the right D. Andrusov (archive Z. Kvaček).

Obr. 2. Účastníci exkurzie 3. celoštátnej paleontologickej konferencie v Mikulove v roku 1963 (archív Z. Kvaček).
Fig. 2. Participants in the excursion of the 3rd National Paleontological Conference in Mikulov in 1963 (archive Z. Kvaček).

vali profily hlbokých vrtov z oblasti Chebskej panvy a Sokolovskej panvy, ako aj povrchové geologické (Lomnice – eocénne sedimenty, lom Erika – oligocénne uhoľné sloje, Libík – miocénne uhoľné sloje) a paleontologické lokality (Dolnice u Chebu – fauna stavovcov, Soos u Hajku – rašelinisko). Abstrakty prednesených prednášok boli vydané tlačou v zborníku (Holý, 1977).

Po uvedenej konferencii nastalo určité „vákuum“ v organizovaní celoštátnych paleontologických konferencií. Iniciatívu prevzalo mikropaleontologické oddelenie Moravských naftových dolov, ktoré od polovice 70. a počas 80. rokov minulého storočia usporiadalo štyri celoštátne mikropalentologické semináre v Hodoníne (tab. 2). Semináre boli dvojdňové, s vysokou účasťou geológov a paleontológov.

I. mikropaleontologický seminár sa konal tesne pred ôsmou celoštátnou paleontologickou konferenciou v roku 1975 v Hodoníne.

II. mikropaleontologický seminár sa uskutočnil 28. – 29. septembra 1978. Zúčastnilo sa na ňom 65 mikropaleontológov a geológov z celého Československa. Bol venovaný 40-ročnému jubileu mikropaleontologického výskumu v naftovom priemysle v Hodoníne (Zemný plyn a nafta, 1978). Bola na ňom zhrnutá história mikropaleontológie Moravských naftových dolov (M. Holzknecht) a prezentované výsledky štúdia dierkavcov (V. Kantorová, E. Hanzlíková, D. Štemproková-Jírová a J. Kalvoda), kalpionel (V. Houša), nanoplanktónu (H. Bystrická, F. Jurášová, R. Lehotayová), palynomorf (B. Pacltová, E. Planderová, P. Valtrová), ako aj mäkkýšov z karbónskych sedimentov (F. Řehoř, M. Řehořová) a fauny rýb (R. Brzobohatý, V. Kalabis). Okrem spomenutých, čisto paleontologických tém bolo na seminári prezentované aj využitie mikropaleontológie v geologickom prieskume (R. Jiříček).

III. mikropaleontologický seminár sa uskutočnil v Hodoníne 1. – 2. októbra 1981. Bol venovaný akademikovi Vladimírovi Pokornému. Zúčastnilo sa na ňom 60 mikropaleontológov a geológov z Československa. Časť seminára bola venovaná príprave 18. európskeho mikropaleontologického kolokvia (Brzobohatý a Pacltová, 1982; Zemný plyn a nafta, 1981). O možnosť zorganizovať uvedené medzinárodné podujatie v Československu požiadali na 17. európskom mikropaleontologickom kolokviu v Nemecku účastníčky tohto podujatia RNDr. A. Ondrejíčková, CSc., a RNDr. M. Vaňová, CSc., z Geologického ústavu D. Štúra v Bratislave (Gašparik et al., 1983). Na seminári odznelo 15 príspevkov na tieto témy: mikropaleontológia kryštalinika (B. Pacltová), mikropaleontológia a biostratigrafia devónskych a karbónskych sedimentov Moravy (V. Zukalová, J. Kalvoda, Z. Vašíček), palynologický výskum územia Slánska (P. Valterová), triasové konodonty (J. Pevný), stratigrafia strednotriasových sedimentov hronika

Tab. 2. Príležitostné a špecializované paleontologické konferencie.
Tab. 2. Occasional and specialized paleontological conferences.

Názov	Dátum	Mesto	Krajina	Zborník
I. mikropaleontologický seminár	1975	Hodonín	Česká republika	pravdepodobne nebol zostavený
II. mikropaleontologický seminár	28. – 29. 9. 1978	Hodonín	Česká republika	Zem. Plyn Nafta, 1978, XXIII, 4a, Seminář o mikropaleontologii – září 1978, Hodonín, 441 – 730
III. mikropaleontologický seminár	1. – 2. 10. 1981	Hodonín	Česká republika	Zem. Plyn Nafta, 1981, XXVI, 4, Hodonín, 553 – 1 023
IV. mikropaleontologický seminár	1986	Hodonín	Česká republika	Hamršmíd, B. (ed.), 1987: Miscellanea Micropaleont., II/2, Sborník prací věnovaný 4. Československému mikropaleontologickému semináři. Knih. Zem. Plyn Nafta, (Hodonín), 6b, 7 – 314
18. európske mikropaleontologické kolokvium	11. – 20. 9. 1983	Hodonín	Česká republika	Brzobohatý, R. (ed.), 1983: Miscellanea micropalaeont., A memorial volume dedicated to the 18th European colloquy on micropalaeontology. Knih. Zem. Plyn Nafta (Hodnonín), 4, 332 Samuel, O. a Gašpariková, A. (eds.), 1983: 18th European colloquy on micropaleontology. Bratislava, Geol. Úst. D. Štúra, 215 s.
Paleontologický seminár	17. 1. 1985	Praha	Česká republika	Pokorný, V. (ed.), 1987: Contribution of Czechoslovak Palaeontology to Evolutionary Science 1945 – 1985. Praha, Univerzita Karlova, 161 s.
Celoštátna paleontologická konferencia	20. – 24. 6. 1988	Ružbašská Miľava	Slovenská republika	Samuel, O. (ed.), 1989: Zborník z paleontologickej konferencie. Konferencie – Sympóziá – Semináre. Bratislava, Geol. Úst. D. Štúra, 5 – 184
Paleontologický seminár s exkurziou	4. – 7. 6. 1990	Bratislava	Slovenská republika	nebol zostavený – iba krátke zhodnotenie v článku Zlinskej a Planderovej 1990)
Paleontologická konferencia 75. nar. prof. RNDr. Z. V. Špinara, DrSc.	27. – 28. 3. 1991	Praha	Česká republika	nebol zostavený
Seminár z paleontológie a spolupracujúcich odborov	30. 4. 1996	Brno	Česká republika	nebol zostavený

(O. Jendrejáková, J. Michalík, J. Papšová), paleoekologický a biostratigrafický výskum jurských a spodnokriedových sedimentov krížňanského príkrovu (K. Borza, J. Michalík, Z. Vašíček), dierkavce turónu z okolia Děčína (D. Štemproková-Jírová). Ďalšie prednášky boli venované problematike stratigrafie a paleogeografie paleogénnych sedimentov flyšového pásma na Morave (V. Pokorný, J. Krhovský, Z. Stráník, F. Jurášová, E. Hanzlíková, H. Peslová). Stratigrafia miocénnych sedimentov bola prezentovaná v príspevkoch V. Molčíkovej (nanoplanktón karpatu predhlbne na Morave) a E. Knoblocha (mikropaleontológia panónu a pontu Moravy a Slovenska). Špeciálna metodická práca bola venovaná paleobatymetrii strednobádenských sedimentov na lábskej elevácii (R. Brzobohatý, M. Holzknecht, R. Jiříček a V. Matyáš).

IV. mikropaleontologický seminár v Hodoníne sa konal v roku 1986 (Hamršmíd, 1987). Časť príspevkov bola venovaná výsledkom mikropaleontologického štúdia vrtu Nesvačilka-1. Bola spracovaná biostratigrafia uvedeného vrtu a špeciálne boli zhodnotené jednotlivé skupiny živočíchov a rastlín, a to foraminifery, ryby, vápnitý nanoplanktón a sporomorfy (J. Krhovský, R. Brzobohatý, P. Čtyroký, B. Hamršmíd, M. Holzknecht, B. Pacltová, V. Pokorný). V ďalšej časti seminára odzneli prednášky, ktoré boli venované mikrobiostratigrafickému štúdiu bielokarpatskej jednotky (L. Švábenická), šitbořickým vrstvám (F. Jurášová), vápnitému nanoplanktónu menilitového súvrstvia (M. Bubík) a ždánicko-hustopečského súvrstvia (V. Molčíková, Z. Stráník), paleoekológii bentických dierkavcov miocénu (K. Šutovská), otolitovej faune vo vzťahu k paleogeografii Centrálnej Paratetýdy (R. Brzobohatý) a ihliciam hubiek v miocéne (J. Říha, F. Odehnal).

Pri príležitosti 60. narodenín Vladimíra Pokorného Karlova univerzita v Prahe vydala publikáciu (*Acta Universitatis Carolinae, Geologica*, 1982, 4), v ktorej boli zhrnuté výsledky mikropaleontologického výskumu. Zaoberali sa dierkavcami spodného karbónu Moravy (J. Kalvoda), najstaršou otolitovou faunou v Západných Karpatoch (R. Brzobohatý), štruktúrou schránok vápnitých dierkavcov (L. Hradecká), peľmi rodu *Platanus* (B. Pacltová), numerickými metódami na využitie peľových diagramov (E. Sajverová), anatomickými štúdiami Taxaceí (Z. Kvaček) atď.

V prvej polovici 80. rokov minulého storočia (11. až 20. septembra 1983) sa na území Československa konalo významné medzinárodné stretnutie mikropaleontológov – *18. európske mikropaleontologické kolokvium* (*18th European Colloquy on Micropaleontology*). Pri tejto príležitosti vydal Geologický ústav D. Štúra v Bratislave exkurzného sprievodcu, v ktorom boli spracované významné stratigrafické lokality Západných Karpát a Českého masívu (Samuel a Gašpariková, 1983). Na zostavení úvodného textu, ako aj spracovaní jednotlivých lokalít sa podieľali prakticky všetci vtedajší významní českí a slovenskí mikropaleontológovia. Tomuto podujatiu bola venovaná špeciálna publikácia (Brzobohatý, 1983), ktorú vydali Moravské naftové doly Hodonín. Obsahuje články zamerané na históriou československej mikropaleontológie (Brzobohatý a Hanzlíková), foraminifery z paleozoických až miocénnych sedimentov z územia Moravy (J. Kalvoda, J. Krhovský, I. Cicha, I. Zapletalová, V. Molčíková, R. Brzobohatý), ihlice hubiek karpatského až bádenského veku z karpatskej priehlbiny (J. Říha), zonáciu oligocénnych až miocénnych sedimentov Paratetýdy na základe lastúrničiek (R. Jiříček), rybie otolity z terciérnych usadenín Západných Karpát (R. Brzobohatý), spodnobádenské

Paleontologicky seminar v Brne
20. zari 2000, Katedra geologie a paleontologie PrF MU (pavilon 3), Brno, Kotlarska 2
Program: I. Odborna cast:
1. Flory a fauny
9.00 - 10.45 hod.
Fisakova M.: Fauna na lokalitach Dolni Vestonice II, IIa, III
Brizova E. : Palynologicky vyzkum zaniklych jihomoravskych jezer
Teodoridis V. : Flora a vegetace hlavacovských sterkopisku a oblasti Holodece
Ivanov M.: Merkur (CR) - nejstarsi miocenni lokalita s faunou hadu ve stredni Evrope
Prokop J.: Fosilni hmyz lokality Bilina (miocen) v severnich Cechach
Gregorova R.: Predbezna zprava o paleogennich rybach ze slovenske casti flysovych a vnitrnich Karpat
Chalupová B.: Tercierni ryby Zapadnich Karpat

10.45 - 11.00 hod. Prestavka

11. 00 - 13. 00 hod.
Kopacova M.: Fauna spodniho-svrchniho coniaku na lokalite Radovesice (Bilina, CR)
Slavickova J.: Studium faunistickych spolecenstev sareckeho souvrstvi (ordovik, prazska panev)
2. Prehledy, metody, evoluce
Vavrdova M.: Bioprovincie morského planktonu v mladsim siluru
Bubik M.: Fanerozoicky zaznam vyvoje aglutinovanych rhizopodu (Foraminifera, Testacea) na uzemi Ceské republiky
Michalík J.: Fosilne brachipodove spolocenstva - funkcna a kvantitativna analyza
Ziegler V. : Prislusnici celedi Serpulidae jako dulezita soucast fosilnich spolecenstev
Sakala R.: Celostni pristup v paleobotanice na prikladu severoceských tretihor
Mikuláš R.: Perspektivy ichnologickeho vyzkumu v sedimentarnim zaznamu Ceskeho masivu

13. 00 - 14. 00 Obed
3. Stratigraficka temata
14.00 - 15. 00 hod.
Reháková D.: Bioeventy vo vybranych jursko-spodnokriedovych planktonickych asociaciach, ich aplikacia v globalnej eventostratigrafii
Vasicek Z., Skupien P.: Nove vysledky biostratigrafie spodni kridy slezske jednotky na zaklade nevapnitych dinoflagelat a amonitu
Kraft P., Kraft J.: Paleontologicky a stratigraficky vyzkum barrandienskeho spodniho a stredniho ordoviku
Hladil J.: Není vhodne skakat na jedne noze: priklady vzajemne podpory biostratigrafie, fyzikalni stratigrafie a chemostratigrafie

II. Organizacni a spolecenska cast
15. 00 - 17. 00 hod.
Chlupac I. : Aktiva a dluhy ceske paleontologie 20. stoleti
Brzobohaty R. : Jak dal (v organizaci) ?
Fatka O. : Pristi seminar - pozvanka
Debata k slovenske a ceske paleontologii, dalsi volné informace
17.0 hod. - ???

Obr. 3. Program Paleontologického seminára v Brne 2000.
Fig. 3. Program of the Paleontological Seminar in Brno 2000.

rádiolárie (P. Sláma) a vápnitý nanoplanktón z českej kriedovej tabule a karpatskej priehlbiny z územia Moravy (V. Molčíková).

V polovici 80. rokov minulého storočia, 17. januára 1985, sa uskutočnil v Prahe paleontologický seminár zhŕňajúci príspevky československej paleontológie k evolučnej náuke v rokoch 1945 – 1985, ktorý usporiadala Karlova univerzita (Pokorný, 1987). Okrem iného na ňom odzneli prednášky zaoberajúce sa témami ako planktonické dierkavce čeľade Globotruncanidae (J. Salaj), vývoj a štruktúra schránok triasových a liasových brachiopódov (J. Michalík), evolúcia lastúrničiek (V. Pokorný), fylogenéza vybraných línií trilobitov (A. Přibyl a J. Vaněk), evolúcia čeľade Rzehakiidae (P. Čtyroký), fylomorfogenéza otolitov rýb čeľade Myctophidae (R. Brzobohatý), ontogenéza lebiek žiab (Z. Roček), evolúcia žiab čeľade Palaeobatrachidae (Z. Špinar), fylogenéza rodu *Equus* (R. Musil), vývoj fosílneho človeka v Európe (E. Vlček), ekologické aspekty vývoja hominidov (V. Vančata), vývoj megaspór, plodov a semien vyšších rastlín (E. Knobloch), vývoj krytosemenných rastlín (B. Pacltová) a iné.

Po 11 rokoch od poslednej spoločnej československej paleontologickej konferencie sa uskutočnila celoštátna paleontologická konferencia, ktorá sa konala na Slovensku v Ružbašskej Miľave 20. až 24. 6. 1988 (Samuel, 1989). Jej organizátorom bola odborná paleontologická skupina pri Slovenskej geologickej spoločnosti spolu s Geologickým ústavom D. Štúra (GÚDŠ) a ČSVTS pri GÚDŠ. Na konferencii sa zúčastnilo 63 špecialistov z rôznych geologických inštitúcií a odznelo 30 prednášok v štyroch sekciách (trias, jura, krieda a terciér). V rámci konferencie sa uskutočnili dve samostatné exkurzie. Prvá exkurzia pod vedením J. Nemčoka bola zameraná na geologickú stavbu, biostratigrafiu a tektonické pomery pieninského úseku bradlového pásma. Náplňou druhej exkurzie pod vedením J. Michalíka boli paleontologické a biostratigrafické problémy triasu. V závere konferencie bolo prijaté uznesenie, ktorého cieľom bolo definovať problémy, nepriaznivo pôsobiace na rozvoj paleontologického a biostratigrafického výskumu v Československu. Jednou z úloh bolo zabezpečiť dvoj- až trojročný cyklus organizovania paleontologických konferencií v Československu. Uvedený bod sa nepodarilo naplniť. Po tejto konferencii sa uskutočnilo ešte niekoľko stretnutí českých a slovenských paleontológov. Konali sa nepravidelne pri rôznych príležitostiach, napr. seminár s terénnou exkurziou (Bratislava; Zlinská a Planderová, 1990), konferencia pri príležitosti životného jubilea prof. Zdeňka V. Špinara (Praha, 1991) a prof. Rudolfa Musila (Brno, 1996).

Na prelome tisícročí R. Brzobohatý z Masarykovej univerzity v Brne a J. Michalík z Geologického ústavu SAV v Bratislave predostreli myšlienku obnoviť tradíciu česko-slovenských paleontologických konferencií (seminárov), ktorá sa veľmi dobre ujala.

Prvý paleontologický seminár sa uskutočnil 20. septembra 2000 na Katedre geológie a paleontológie Prírodovedeckej fakulty Masarykovej univerzity v Brne. Bolo na ňom prezentovaných 19 odborných prednášok (obr. 3). Tento seminár nepokračoval v cykle paleontologických konferencií, ktorý sa začal v roku 1961, ale začal novú etapu (tab. 3).

Druhá česko-slovenská paleontologická konferencia sa konala 18. až 19. júna 2001 na pôde Prírodovedeckej fakulty Karlovej univerzity v Prahe (Fatka, 2006). Odznelo na nej 46 odborných prednášok a bolo prezentovaných 12 posterov.

Tretí česko-slovenský paleontologický seminár sa uskutočnil 5. júna 2002 na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave paralelne s dvomi ďalšími odbornými podujatiami, a to ESSEWECA/EEDEN Workshop a Paleoclimate workshop (Michalík et al., 2002). Na uvedenom seminári bolo prezentovaných 19 prednášok.

Štvrtý paleontologický seminár sa konal 17. – 18. júna 2003 v priestoroch Vysokej školy banskej – Technickej univerzity v Ostrave (Sborník, 2003; obr. 4). Na seminári bolo prezentovaných 36 odborných príspevkov (prednášok a posterov).

Piata paleontologická konferencia sa uskutočnila 17. – 18. júna 2004 v Štátnom Geologickom ústave D. Štúra v Bratislave (Zlinská, 2005). Na konferencii bolo prezentovaných 69 odborných príspevkov (prednášok a posterov).

Šiesty paleontologický seminár sa konal 14. – 15. septembra 2005 na Katedre geológie Prírodovedeckej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (Lehotský, 2005). Na seminári bolo prezentovaných 47 odborných príspevkov (prednášok a posterov).

Obr. 4. Fotografia účastníkov 4. česko-slovensko-poľského seminára v Ostrave v roku 2003.
Fig. 4. Photograph of the participants of the 4th Czech-Slovak-Polish Seminar in Ostrava in 2003.

Tab. 3. Paleontologické konferencie druhého cyklu (2000 – 2018).
Tab. 3. Paleontological conferences of the second cycle (2000 – 2018).

	Názov	Dátum	Mesto	Krajina	Zborník
1	Paleontologický seminár	20. 9. 2000	Brno	Česká republika	nebol zostavený
2	2nd Czech and Slovak Paleontological Conference	18. – 19. 6. 2001	Praha	Česká republika	Fatka, O. (ed.)., 2006: 2nd Czech and Slovak Paleontological Conference. Acta Univ. Carol., Geol. (2003), 47, 1 – 4, 3 – 214
3	The Stable Czech and Slovak Paleontological Seminary	5. – 7. 6. 2002	Bratislava	Slovenská republika	Michalík, J., Hudáčková, N., Chalupová, B. a Starek, D. (eds.), 2002: Paleogeographical, Paleoecological, Paleoclimatical Development of Central Europe. Abstract Book. 5-7th June 2002. Bratislava, Instit. Geol., Slovak Acad. Sci., 7 – 46
4	4. česko-slovenský a polský paleontologický seminář	17. – 18. 6. 2003	Ostrava	Česká republika	Sbor. věd. Prací Vys. Šk. báň. – Tech. Univ. (Ostrava), Ř. horn.-geol., XLIX, mim. č. 4. Paleontologický seminář Ostrava 17. – 18. 6. 2003, Ostrava, 109 s.
5	5. paleontologická konferencia	17. – 18. 6. 2004	Bratislava	Slovenská republika	Zlinská, A. (ed.), 2005: 5. paleontologická konferencia. Zborník abstraktov. Bratislava, jún 2004. Konferencie – Sympóziá – Semináre. Bratislava, Št. Geol. Úst. D. Štúra, 118 s.
6	6. paleontologický seminář	14. – 15. 9 2005	Olomouc	Česká republika	Lehotský, T. (ed.), 2005: 6. paleontologický seminář – sborník příspěvků. Olomouc, Univerzita Palackého, 70 s.
7	7th paleontological Conference	19. – 20. 10. 2006	Brno	Česká republika	Hladilová, Š. a Doláková, N., 2006: 7th Paleontological Conference. Scr. Fac. Sci. Nat. Univ. Masaryk. Brun. (Brano), 33 – 34 (2003 – 2004), 3 – 104
8	8. česko-slovenská a poľská paleontologická konferencia	14. – 15. 6. 2007	Bratislava	Slovenská republika	Zlinská, A. (ed.), 2007: 8. paleontologická konferencia. Zborník abstraktov. Bratislava, jún 2007. Konferencie – Sympóziá – Semináre. Bratislava, Št. Geol. Úst. D. Štúra, 121 s.
9	9th paleontological Conference	10. – 11. 10. 2008	Varšava	Poľská republika	Pisera, A., Bitner, M. A. a Halamski, A. T. (eds.), 2008: 9th Paleontological Conference. Warszava, 10-11 October 2008. Polish Acad. Sci., Instit. Paleobiol., 109 s.
10	10th Anniversary Conference of the Czech, Polish and Slovak Paleontologists	13. – 15. 10. 2009	Banská Bystrica	Slovenská republika	Pipík, R. K., Soták, J. a Staňová, S. (eds.), 2009: 10th Anniversary Conference of the Czech, Polish and Slovak Paleontologists. Abstracts and Guide Excursion, 5 – 82
11	Slovensko-polsko--česká paleontologická konference	14. - 16. 9. 2010	Praha	Česká republika	Dašková, J. a Kvaček, J. (eds.), 2010: 11. slovensko-polsko--česká paleontologická konference. Sborník abstraktů. Praha, GÚ AVČR – NM, 60 s.
12	12. česko-slovensko--poľská paleontologická konferencia	20. – 21. 10. 2011	Bratislava	Slovenská republika	Boorová, D. (ed.), 2011: 12. paleontologická konferencia. Zborník príspevkov. Konferencie – Sympóziá – Semináre. Bratislava, Št. Geol. Úst. D. Štúra, 3 – 110
13	13. česko-slovensko--polský paleontologický seminář	18. – 19. 10. 2012	Brno	Česká republika	Hladilová, Š., Doláková, N. a Dostál, O., 2012: 13. česko--slovensko-polský paleontologický seminář. Sborník příspevků. Brno, 3 – 81
14	14th Czech-Slovak-Polish Palaeontological Conference	14. – 15. 11. 2013	Krakov	Poľská republika	Bak, M., Kowal-Kasprzyk, J., Waśkowska, A. a Kaminski, M. A. (eds.), 2013: 14th Czech-Slovak-Polish Palaeontological Conference and 9th Polish Micropalaeontological Workshop. Abstracts Volume. Grzybowski Found. Spec. Publ., 19, 66 s.
15	15th Czech-Polish-Slovak Paleontological Conference	19. – 20. 11. 2014	Banská Bystrica	Slovenská republika	Pipík, R. K., Soták, J. a Šurka, J. (eds.), 2014: 15th Czech--Polish-Slovak paleontological conference. Abstract book. November 19-20, 2014. Banská Bystrica, Geol. Instit., Slovak Acad. Sci., 7 – 84
16	16th Czech-Slovak-Polish Paleontoloical Conference	10. – 11. 9. 2015	Olomouc	Česká republika	Bubík, M., Ciurej, A. a Kaminski, M. A. (eds.), 2015: 16th Czech-Slovak-Polish Paleontological Conference and 10th Polish Micropaleontological Workshop. Abstracts Book and Excursion Guide. Grzybowski Found. Spec. Publ., 21, 1 – 98
17	17th Czech-Slovak-Polish Palaeontological Conference	20. – 21. 10. 2016	Krakov	Poľská republika	17th Czech-Slovak-Polish Palaeontological Conference, Kraków, 20-21. October 2016. Abstract Volume. Warszawa, Polish Geol. Inst. – National Res. Inst., 13 – 102
18	18. česko-slovensko--poľská paleontologická konferencia	16. 6. 2017	Stará Lesná	Slovenská republika	Abstrakty 18. ročníka CZ-SK-PL paleontologickej konferencie. In: Šimon, L., Kováčová, M., Ozdínová, S., Michalík, J., Pivko, D., Goliáš, V., Bokr, P., Tomanová Petrová, P. a Gilíková, H. (eds.), 2017: Zborník abstraktov a exkurzný sprievodca Otvoreného geologického kongresu Vysoké Tatry 2017. Mente Malleo, 84 – 111
19	19th Czech-Slovak--Polish Palaeontological Conference & 11th Micropaleontological Workshop MIKRO 2018	18. – 19. 10. 2018	Praha	Česká republika	Pšenička, J., Frojdová, J., Svobodová, A. a Dašková, J. (ed.), 2018: 19th Czech-Slovak-Polish Palaeontological Conference & 11th Micropaleontological Workshop MIKRO 2018, Prague, October 18-19, 2018. Abstract book. Folia Mus. Rer. Natur. Bohem. Occid. Geol. Paleobiol., spec. Vol. Pilsen, West Bohemian Museum, 1 – 113

Siedmy česko-slovensko-poľský paleontologický seminár sa konal 19. a 20. októbra 2006 v konferenčnej sále Moravského zemského múzea v Brne (Hladilová a Doláková, 2006). Seminár bol venovaný okrúhlemu jubileu (80 rokov) prof. R. Musila. Odznelo na ňom 33 odborných prednášok a bolo prezentovaných 14 posterov.

Ôsma česko-slovenská a poľská paleontologická konferencia sa uskutočnila 14. – 15. júna 2007 v Štátnom geologickom ústave D. Štúra v Bratislave (Zlinská, 2007). Odznelo na nej 45 odborných prednášok a bolo prezentovaných 13 posterov.

Deviata česko-slovensko-poľská konferencia sa konala 10. – 11. októbra 2008 v Paleobiologickom ústave Poľskej akadémie vied vo Varšave (Pisera et al., 2008). Zúčastnilo sa na nej 58 odborníkov z Poľska, 12 zo Slovenska, 27 z Českej republiky, 2 z Ruska a 1 z Maďarska (Michalík, 2008). Počas konferencie odznelo 43 prednášok a bolo prezentovaných 33 posterov, ktoré boli zamerané na paleozoické až kvartérne fosílne organizmy.

Desiata česko-poľsko-slovenská konferencia sa konala 13. až 15. októbra 2009 v kongresovom centre hotela Šachtička pri Banskej Bystrici (obr. 5). Zorganizovali ju pracovníci Geologického ústavu SAV a Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici (Pipík et al., 2009). Odznelo na nej 39 prednášok a bolo prezentovaných 30 posterov.

Jedenásta slovensko-poľsko-česká paleontologická konferencia sa uskutočnila v priestoroch Národného múzea v Prahe 14. – 15. septembra 2010. Zorganizovali ju pracovníci Národného múzea v Prahe a Geologického ústavu Českej akadémie vied. Na konferencii odznelo 40 prednášok a bolo vystavených 15 posterov. Súčasťou konferencie bola aj terénna exkurzia, ktorá sa konala 16. 9. 2016. V rámci nej účastníci navštívili významné lokality v oblasti Barrandienu, a to Kosoř-Černá rokle (spodnodevónske vápence), Karlštejn-Budňanská skála (parastratotyp silúr/devón), Koněprusy (devón) a Sv. Jan pod Skalou (holocénne travertíny).

Dvanásta česko-slovensko-poľská paleontologická konferencia sa konala 20. – 21. októbra 2011 v priestoroch Štátneho geologického ústavu D. Štúra v Bratislave (obr. 6; Boorová, 2011). Odznelo na nej 34 prednášok a bolo prezentovaných 14 posterov.

Trinásty česko-slovensko-poľský paleontologický seminár sa konal 18. – 19. októbra 2012 v konferenčnej sále Mendelovho múzea Masarykovej univerzity v Brne. Odznelo na nej 31 odborných prednášok a bolo prezentovaných 13 posterov (Hladilová et al., 2012).

Štrnásta česko-slovensko-poľská paleontologická konferencia sa konala 14. – 15. novembra 2013 v Krakove spoločne s 9. mikropaleontologickým workshopom MIKRO 2013 (Bak et al., 2013).

Obr. 5. Účastníci 10. česko-poľsko-slovenskej paleontologickej konferencie v Banskej Bystrici Na Šachtičkách v roku 2009.
Fig. 5. Participants of the 10th Czech-Polish-Slovak Paleontological Conference in Banská Bystrica Na Šachtičkách in 2009.

Obr. 6. Účastníci 12. česko-slovensko-poľskej paleontologickej konferencie v Bratislave v roku 2011 (foto L. Martinský).
Fig. 6. Participants of the 12th Czech-Slovak-Polish Paleontological Conference in Bratislava in 2011 (photo by L. Martinský).

Tab. 4. Významní paleontológovia – životne jubileá, spomienky.
Tab. 4. Important Paleontologists – Life Jubilees, Memories.

Názov konferencie	Zborník	Paleontológovia (životné jubileá, spomienky)
2nd Czech and Slovak Paleontological Conference	Fatka, O. (ed.)., 2006: 2nd Czech and Slovak Paleontological Conference. Acta Univ. Carol., Geol. (2003) 47, 1 – 4, 3 – 214	prof. RNDr. František Němejc, DrSc. (1901 – 1976) Dr. Josef Soukup (1901 – 1980) prof. RNDr. Rudolf Musil, DrSc. prof. RNDr. Oldřich Fejfar, DrSc. prof. RNDr. Ivo Chlupáč, DrSc. (1931 – 2002) RNDr. Ondrej Samuel, DrSc. prof. RNDr. Blanka Pacltová, CSc.
4. česko-slovenský a polský paleontologický seminář	Sbor. věd. Prací Vys. Šk. báň. – Tech. univ. (Ostrava), Ř. Horn.-geol., XLIX, mim. č. 4. paleontologický seminář Ostrava 17. – 18. 6. 2003, Ostrava, 109 s.	prof. RNDr. Josef Augusta (1903 – 1968)
5. paleontologická konferencia	Zlinská, A. (ed.), 2005: 5. paleontologická konferencia. Zborník abstraktov. Bratislava, jún 2004. Konferencie – Sympóziá – Semináre. Bratislava, Št. Geol. Úst. D. Štúra, 118 s.	doc. RNDr. Hedviga Bystrická, CSc. doc. RNDr. Ján Seneš, DrSc. (1924 – 1992)
6. paleontologický seminář	Lehotský, T. (ed.): 6. paleontologický seminář – sborník příspěvků. Olomouc, Univerzita Palackého, 70 s.	RNDr. Edita Brestenská RNDr. Mária Kochanová, CSc.
7th Paleontological Conference	Hladilová, Š. a Doláková, N., 2006: 7th Paleontological Conference. Scr. Fac. Sci. Nat. Univ. Masaryk. Brun. Brno, 33 – 34 (2003 – 2004), 3 – 104	prof. RNDr. Rudolf Musil, DrSc.
8. česko-slovenská a poľská paleontologická konferencia	Zlinská, A. (ed.), 2007: 8. paleontologická konferencia. Zborník abstraktov. Bratislava, jún 2007. Konferencie – Sympóziá – Semináre. Bratislava, Št. Geol, Úst. D. Štúra, 121 s.	akademik Dimitrij Andrusov (1897 – 1976) RNDr. Viera Kantorová (1922 – 1995) RNDr. Ján Bystrický, DrSc. (1922 – 1986) RNDr. Margita Vaňová, CSc. RNDr. Ružena Lehotayová RNDr. Eva Planderová, DrSc. (1932 – 1992) RNDr. Pavlína Snopková, CSc. RNDr. Jozef Salaj, DrSc. prof. Ing. Zdeňek Vašíček, DrSc.
12. česko-slovensko-poľská paleontologická konferencia	Boorová, D. (ed.), 2011: 12. paleontologická konferencia. Zborník príspevkov. Konferencie – Sympóziá – Semináre. Bratislava, Št. Geol. Úst. D. Štúra, 3 – 110	RNDr. Jozef Pevný, CSc. RNDr. Jozef Salaj, DrSc. (1932 – 2011) prof. RNDr. Milan Mišík, DrSc. (1928 – 2011)
13. česko-slovensko-polský paleontologický seminář	Hladilová, Š., Doláková, N. a Dostál, O., 2012: 13. česko-slovensko-polský paleontologický seminář. Sborník příspevků. Brno, 3 – 81	prof. Ing. Zdeňek Vašíček, DrSc.
14th Czech-Slovak-Polish Palaeontological Conference	Bak, M., Kowal-Kasprzyk, J., Waśkowska, A. a Kaminski, M. A. (eds.), 2013: 14th Czech-Slovak-Polish Palaeontological Conference and 9th Polish Micropalaeontological Workshop, Abstracts Volume. Grzybowski Found. Spec. Publ., 19, 66 s.	prof. Jan Golonka
16th Czech-Slovak-Polish Paleontoloical Conference	Bubík, M., Ciurej, A. a Kaminski, M. A. (eds.), 2015: 16th Czech-Slovak-Polish Palaeontological Conference and 10th Polish Micro-paleontological Workshop. Abstracts Book and Excursion Guide. Grzybowski Found. Spec. Publ., 21, 1 – 98	Richard Johan Schubert (1876 – 1915)
17th Czech-Slovak-Polish Palaeontological Conference	17th Czech-Slovak-Polish Palaeontological Conference, Kraków, 20-21. October 2016. Abstract Volume. Warsaw, Polish Geol. Inst. – National Res. Inst., 13 – 102	prof. Marian Książkiewicz (1906 – 1981)
19th Czech-Slovak-Polish Palaeontological Conference & 11th Micropaleontological Workshop MIKRO 2018	Pšenička, J., Frojdová, J., Svobodová, A. a Dašková, J. (ed.), 2018: 19th Czech-Slovak-Polish Palaeontological Conference & 11th Micropaleontological Workshop MIKRO 2018, Prague, October 18-19, 2018. Abstract book. Folia Mus. Rer. Natur. Bohem. Occident. Geol. Paleobiol., spec. Vol. Pilsen, West Bohemian Museum, 1 – 113	doc. RNDr. Hedviga Bystrická, CSc. (1924 – 2018)

Pätnásta česko-poľsko-slovenská paleontologická konferencia sa konala 19. – 20. novembra 2014 v Banskej Bystrici. Odznelo na nej 46 prednášok a bolo prezentovaných 25 posterov (Pipík et al., 2014).

Šestnásty česko-slovensko-poľský paleontologický seminár sa konal 10. – 11. septembra 2015 v priestoroch Prírodovedeckej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci súčasne s 10. mikropaleontologickým workshopom MIKRO-2015 (9. – 10. 9. 2015) ako spoločná akcia. Na organizácii akcie sa podieľali pracovníci Katedry geológie Prírodovedeckej fakulty a Katedry biológie Pedagogickej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a Českej geologickej služby z Prahy. Na seminári odznelo 20 prednášok a bolo prezentovaných 12 posterov (Bubík et al., 2015).

Obr. 7. Fotografia účastníkov 17. česko-slovensko-poľskej paleontologickej konferencie v Krakove v roku 2016 (foto Piotr Freiwald).
Fig. 7. Photo of participants 17. Czech-Slovak-Polish-Paleontological Conference in Krakow in 2016 (photo by Piotr Freiwald).

Sedemnásta česko-slovensko-poľská paleontologická konferencia sa konala 20. – 21. októbra 2016 v Krakove v priestoroch Poľského geologického ústavu (obr. 7). Na konferencii odznelo 43 odborných prednášok a bolo prezentovaných 34 posterov.

Osemnásta česko-slovensko-poľská paleontologická konferencia sa konala 16. júna 2017 v rámci Otvoreného geologického kongresu Slovenskej a Českej geologickej spoločnosti v Kongresovom centre SAV Academia v Starej Lesnej (Šimon et al., 2017). Zorganizovala ju paleontologická skupina Slovenskej geologickej spoločnosti. Na konferencii bolo prezentovaných 27 odborných príspevkov (prednášok a posterov).

Devätnásta česko-slovensko-poľská paleontologická konferencia sa uskutočnila 18. až 19. októbra 2018 spolu s workshopom MIKRO 2018 v reprezentačnej rezidencii Villa Lanna Českej akadémie vied v Prahe (Pšenička et al., 2018). Súčasťou konferencie bola aj terénna exkurzia, zameraná na stratigrafiu a tektoniku Pražskej panvy. Na konferencii odznelo 44 odborných prednášok a bolo prezentovaných 46 posterov.

Konferencie (semináre) boli a sú vynikajúcim prostredím na výmenu vedeckých poznatkov a platformou na organizovanie odbornej spolupráce, ale podmienky na ich usporadúvanie sa po roku 1993 zmenili. Personálna základňa paleontológov sa v Českej republike i Slovenskej republike obmenila a zmenšila, ale vývoj vedy v zjednocujúcej sa Európe a v globalizujúcom sa svete vyžaduje oveľa širšie založenú a komplexnejšiu spoluprácu, aká je možná v rámci jedného štátu. Od začiatku organizovania druhého cyklu každoročných odborných stretnutí bola snaha vtiahnuť do diskusií odborníkov zo susediacich krajín hovoriacich blízkymi slovanskými jazykmi. Na 3. paleontologickej konferencii, ktorá sa konala v roku 2002 v Bratislave, sa zúčastnilo aj niekoľko poľských paleontológov. Komunikácia v materinskej reči na uvedených konferenciách bez väčšej jazykovej bariéry je jedinečnou príležitosťou pre paleontológov z Česka, Slovenska a Poľska a umožňuje diskusie o širokom okruhu aktuálnych otázok a problémov v rodných jazykoch. Od roku 2000 až do súčasnosti sa uskutočnilo 19 stretnutí českých a slovenských a na väčšine z nich aj poľských paleontológov. Okrem prvého stretnutia boli zo všetkých konferencií (seminárov) tlačou vydané zborníky abstraktov (tab. 3). Súčasťou niektorých konferencií (seminárov) boli aj odborné exkurzie (10. paleontologická konferencia, Banská Bystrica 2009; 11. paleontologická konferencia, Praha, 2010; 18. paleontologická konferencia, Stará Lesná, 2017; 19. paleontologická konferencia 2018, Praha). O priebehu niektorých konferencií boli napísané aj krátke informatívne články (Michalík, 2008; Potfaj et al. 2011; Szydlo a Peryt, 2017).

Paleontologické konferencie (semináre) majú okrem odborného poslania aj významnú spoločenskú funkciu. Sú miestom, na ktorom si pripomíname životné jubileá významných osobností z oblasti paleontológie alebo si na nich spomíname (tab. 4).

ZÁVER

Celoštátne paleontologické konferencie sa v bývalom Československu a následne v Českej republike a Slovenskej republike uskutočnili v dvoch časových obdobiach (cykloch).

Prvý cyklus zahŕňal roky 1961 až 1977. Prvá paleontologická konferencia sa uskutočnila v Smoleniciach v roku 1961. V ročných až trojročných intervaloch sa konferencie konali v rôznych mestách v rámci Československa až do roku 1977, keď sa uskutočnila 8. paleontologická konferencia (tab. 1). Po nej nastalo určité „vákuum“ v organizovaní celoštátnych paleontologických konferencií. Organizovali

sa len špeciálne semináre (napr. mikropaleontológov v Hodoníne atď.) a jedno medzinárodné podujatie mikropaleontológov (18th European Colloquy on Micropaleontology, 1983). Až po 11 rokoch od poslednej konferencie sa uskutočnila ďalšia celoštátna paleontologická konferencia, ktorá sa konala v roku 1988 na Slovensku v Ružbašskej Miľave. Po nej sa uskutočnilo ešte niekoľko stretnutí českých a slovenských paleontológov, ktoré sa konali pri životných jubileách významných paleontológov (tab. 2).

Druhý cyklus spoločných paleontologických konferencií (seminárov) sa začal v roku 2000, sedem rokov po rozdelení Československa na dva samostatné štáty, a pokračuje každoročne až dodnes. Prvý paleontologický seminár tohto typu sa uskutočnil 20. septembra 2000 v Brne (obr. 1). Nepokračoval v cykle predchádzajúcich paleontologických konferencií, ale začal novú etapu (tab. 3). Podobne ako v prvom cykle sa konferencie (semináre) druhého cyklu usporadúvajú v rôznych mestách Českej republiky (Brno, Praha, Ostrava, Olomouc) a Slovenskej republiky (Bratislava, Banská Bystrica, Stará Lesná). Od začiatku organizovania druhej série každoročných odborných stretnutí bola snaha vtiahnuť do diskusií odborníkov zo susediacich krajín hovoriacich blízkymi slovanskými jazykmi. Na 3. paleontologickej konferencii, ktorá sa konala v roku 2002 v Bratislave, sa zúčastnilo aj niekoľko poľských paleontológov. Odvtedy sa na uvedených odborných podujatiach zúčastňujú aj paleontológovia z Poľskej republiky, ktorí zorganizovali už tri odborné stretnutia, a to v roku 2008 (Varšava), 2013 a 2016 (Krakov).

Uvedené spoločné stretnutia umožňujú rýchlu vzájomnú výmenu informácií, konfrontáciu a dopĺňanie paleontologických výsledkov vo veľkej časti stredoeurópskeho priestoru a zároveň odrážajú úroveň paleontológie v uvedených krajinách.

Poďakovanie

Autori ďakujú prof. Zlatkovi Kvačkovi za informácie o 5. paleontologickej konferencii 1. cyklu, ako aj za fotografie z 3. paleontologickej konferencie v Mikulove v roku 1963.

LITERATÚRA

Acta Universitatis Carolinae, Geologica, 1982, 4, Univerzita Karlova Praha, 317 – 491.

Bak, M., Kowal-Kasprzyk, J., Waśkowska, A. a Kaminski, M. A. (eds.), 2013: 14th Czech-Slovak-Polish Palaeontological Conference and 9th Polish Micropalaeontological Workshop. Abstracts Volume. Grzybowski Found. Spec. Publ., 19, 66 s.

Boorová, D. (ed.), 2011: 12. paleontologická konferencia. Zborník príspevkov. Konferencie – Sympóziá – Semináre. Bratislava, Št. Geol. Úst. D. Štúra, 3 – 110.

Brzobohatý, R. (ed.), 1983: Miscellanea micropalaeontologica, A memorial volume dedicated to the 18th European colloquy on micropalaeontology. Knih. Zem. Plyn Nafta, 4, 332 s.

Brzobohatý, R. a Pacltová, B., 1982: III. mikropaleontologický seminář v Hodoníně. Čas. Mineral. Geol., 27, 2, 220 s.

Bubík, M., Ciurej, A. a Kaminski, M. A. (eds.), 2015: 16th Czech-Slovak-Polish Paleontological Conference and 10th Polish Micropaleontological Workshop. Abstracts Book and Excursion Guide. Grzybowski Found. Spec. Publ., 21, 1 – 98.

Fatka, O. (ed.), 2006: 2nd Czech and Slovak Paleontological Conference. Acta Univ. Carol., Geol. (2003), 47, 1 – 4, 214 s.

Fordinál, K., Zlinská, A., Boorová, D. a Žecová, K., 2010: Paleontologický a biostratigrafický výskum v Štátnom geologickom ústave D. Štúra. In: Madarás, J. a Iglárová, Ľ. (eds.): Nové výzvy geológie na Slovensku – 70 rokov Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra. Zborník vedeckých príspevkov z konferencie. Konferencie – Sympóziá – Semináre. Bratislava, Št. Geol. Úst. D. Štúra, 79 – 90.

Gašparik, J., Reichwalder, P., Samuel, O. a Vozár, J. (ed.), 1983: Ročenka Geologického ústavu Dionýza Štúra za rok 1982. Bratislava, Geol. Úst. D. Štúra, 5 – 91.

Hamršmíd, B. (ed.), 1987: Micsellanea Micropaleontologica II/2. Sborník prací věnovaný 4. Československému mikropaleontologickému semináři. Knih. Zem. Plyn Nafta, 6b, 314 s.

Hladilová, Š. a Doláková, N., 2006: 7th Paleontological Conference. Scr. Fac. Sci. Nat. Univ. Masaryk. Brun., 33 – 34 (2003 – 2004), 104 s.

Hladilová, Š., Doláková, N. a Dostál, O., 2012: 13. česko-slovensko-polský paleontologický seminář. Sborník příspevků. Brno, 3 – 81.

Holý, F., 1966: Čtvrtá celostátní paleontologická konference. Čas. Mineral. Geol., 11, 1, 115 – 117.

Holý, F. (ed.), 1977: Sborník 8. celostátní paleontologické konference v Sokolově, 24. – 25. května 1977. Praha, Čs. spol. mineral. geol., 34 s.

Houša, V., 1961: První konference československých paleontologů ve Smolenicích v dubnu 1961. Věst. Ústř. Úst. geol., 36, 495 – 497.

Houša, V., 1963: Třetí celostátní paleontologická konference. Čas. Mineral. Geol., 8, 4, 411 – 413.

Katyk, M., 1946: Výročná zpráva Štátneho geologického ústavu v Bratislave za roky 1941 – 1944. Práce Št. geol. Úst., Soš., 16, 5 – 22.

Kukal, Z., 2001: Geologové České geologické služby 1919 – 2001. Praha, Čes. geol. služba, 122 s.

Kvaček, Z. a Holý, F., 1977: Současný stav a perspektivy paleobotanického výzkumu chebské a sokolovské pánve. Sborník 8. Celostátní paleontologické konference, Sokolov 24. – 25. května 1977. Sokolov, HDBS, 8 – 12.

Lehotský, T. (ed.), 2005: 6. paleontologický seminář – sborník příspěvků. Olomouc, Univerzita Palackého, 70 s.

Michalík, J., 2008: Deviata česko-slovensko-poľská paleontologická konferencia. In: Miner. Slov., 40, 3 – 4, Geovestník, 278.

Michalík, J., Hudáčková, N., Chalupová, B. a Starek, D. (eds.), 2002: Paleogeographical, Paleoecological, Paleoclimatical Development of Central Europe. Abstract Book, 5 – 7th June 2002. Bratislava, Inst. Geol., Slovak Acad. Sci., 7 – 46.

Pacltová, B., 1973: 7. Celostátní paleontologická konference Na Babé v Malých Karpatech. Čas. Mineral. Geol., 18, 1, 98 – 99.

Pipík, R. K., Soták, J. a Staňová, S. (eds.), 2009: 10th Anniversary Conference of the Czech, Polish and Slovak Paleontologists. Abstracts and Guide Excursion, 82 s.

Pipík, R. K., Soták, J. a Šurka, J. (eds.), 2014: 15th Czech-Polish-Slovak paleontological conference. Abstract book. November 19 – 20, 2014, Banská Bystrica. Bratislava, Geol. Inst., Slovak Acad. Sci., 84 s.

Pisera, A., Bitner, M. A. a Halamski, A. T. (ed.), 2008: 9th Paleontological Conference. Warszava, 10 – 11 October 2008. Polish Acad. Sci., Inst. Paleobiol., 109 s.

Pokorný, V., 1961: 1. celostátní paleontologická konference ve Smolenicích. Čas. Mineral. Geol., 6, 4, 507 – 508.

Pokorný, V. (ed.), 1987: Contribution of Czechoslovak Palaeontology to Evolutionary Science 1945 – 1985. Praha, Univerzita Karlova, 161 s.

Potfaj, M., Boorová, D., Vlačiky, M., Fordinál, K. a Žecová, K., 2011: 12. česko-slovensko-poľská paleontologická konferencia. Miner. Slov., 43, 4, Geovestník, 503 – 504.

Pšenička, J., Frojdová, J., Svobodová, A. a Dašková, J. (ed.), 2018: 19th Czech-Slovak-Polish Palaeontological Conferen-

ce & 11th Micropaleontological Workshop MIKRO 2018, Prague, October 18 – 19, 2018. Abstract book. Folia Mus. Rer. natur. Bohem. occident., Geol. Paleobiol., spec. Vol. Pilsen, West Bohemian Mus., 113 s.

Purkyňová, E., 1971: 6. Celostátní paleontologická konference ve Slezsku. Čas. Mineral. Geol., 16, 3, 335 – 344.

Samuel, O. a Gašpariková, V. (eds.), 1983: 18th European colloquy on micropaleontology. Bratislava, Geol. Úst. D. Štúra, 215 s.

Samuel, O. (ed.), 1989: Zborník z paleontologickej konferencie. Súčasné problémy a trendy v československej paleontológii. Bratislava, Geol. Úst. D. Štúra, 184 s.

Sbor. věd. Prací Vys. Šk. báň. (Ostrava) – Tech. univ., Ř. horn.-geol., XLIX, mim. č., 4. Paleontologický seminář Ostrava 17. – 18. 6. 2003, 109 s.

Sitár, V., 1994: Dionýz Štúr – významný paleontológ. In: Miko, O. a Samuel, O. (eds.): Dionýz Štúr – geológ, paleontológ, botanik, slovenský národovec (1827 – 1893). Konferencie – Sympóziá – Semináre. Bratislava, Geol. Úst. D. štúra, 43 – 44.

Svoboda, J., 1969: Ústřední ústav geologický 1919 – 1969. Praha, Ústř. Úst. geol., 118 s.

Szydlo, A. a Peryt, T. M., 2017: 17th Czech-Slovak-Polish Paleontological Conference, October 20 – 21, 2016, Kraków, Poland. Geol. Quart., 61, 3, 611 – 612.

Šimon, L., Kováčová, M., Ozdínová, S., Michalík, J., Pivko, D., Goliáš, V., Bokr, P., Tomanová Petrová, P. a Gilíková, H. (eds.), 2017: Zborník abstraktov a exkurzný sprievodca Otvoreného geologického kongresu Vysoké Tatry 2017. Bratislava, Mente Malleo, 84 – 111.

Zem. Plyn Nafta, 1978 XXIII, 4a. Seminář o mikropaleontologii – září 1978. Hodonín, 441 – 730.

Zem. Plyn Nafta, 1981, XXVI, 4. Hodonín, 553 – 1 023.

Zlinská, A. (ed.), 2005: 5. Paleontologická konferencia. Zborník abstraktov. Bratislava, jún 2004. Konferencie – Sympóziá – Semináre. Bratislava, Št. Geol. Úst. D. Štúra, 118 s.

Zlinská, A. (ed.), 2007: 8. Paleontologická konferencia. Zborník abstraktov. Bratislava, jún 2007. Konferencie – Sympóziá – Semináre. Bratislava, Št. Geol. Úst. D. Štúra, 121 s.

Zlinská, A. a Planderová, E., 1990: Paleontologický seminár s exkurziou. Miner. Slov., 22, 5, 393.

SUMMARY

The nationwide paleontological conferences represent a series of conferences organized by a paleontological professional in the former Czechoslovakia and later in the Czech and Slovak Republics. The conferences took place in two time periods (cycles).

The first cycle included the period from 1961 to 1977. The first paleontological conference took place in Smolenice (Slovakia) in 1961. The conferences were later held in different towns within Czechoslovakia at annual or three-year intervals until 1977, when the 8th Paleontological Conference was held (Table 1). After the aforementioned conference, there was a certain "vacuum" in the organization of national paleontological conferences. Only special seminars (eg. micropaleontology in Hodonín, etc.) and one international micropaleontology event (18th European Colloquy on Micropaleontology, 1983) were organized. After 11 years since the last conference, another national palaeontological conference was held in Slovakia in the Ružbašská Míľava in 1988. After this conference, there were several meetings of Czech and Slovak palaeontologists held in the honour of jubilees of important paleontologists (Table 2), however the continuity of nationwide paleontological conferences series was disrupted.

The second cycle of joint palaeontological conferences (seminars) began in 2000, seven years after the Czechoslovakia was split into two separate states, and it continues every year until present. The first palaeontological seminar of this type took place on 20 September 2000 in Brno (Figure 1). It did not follow the cycle of previous paleontological conferences but started a new stage and numbering (Table 3). As in the first cycle, the second round of seminars were held in different cities in the Czech Republic (Brno, Prague, Ostrava, Olomouc) and the Slovak Republic (Bratislava, Banská Bystrica, Stará Lesná). Since the start of the second series of annual meetings, an effort has been made to involve the experts from neighbouring countries speaking similar Slavic languages. At the third paleontological conference held in Bratislava in 2002, several Polish paleontologists took part. Since then, palaeontologists from the Republic of Poland, who have already organized three expert meetings in 2008 (Warsaw), 2013 and 2016 (Krakow), also take part in the aforementioned events.

Joint meetings allow rapid mutual exchange of information, confrontation and improvement of paleontological study in the Central European area and reflect the level of paleontological research in these countries.

Manuskript doručený: 25. 9. 2018
Revidovaná verzia doručená: 28. 11. 2018
Rukopis akceptovaný redakčnou radou: 11. 12. 2018